



ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ.1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Μεταρρυθμίσεις ποινικών διατάξεων, κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ' τύπου και άλλες διατάξεις».

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου: α) τροποποιούνται συγκεκριμένες διατάξεις της ποινικής νομοθεσίας (Ποινικός Κώδικας, Κώδικας Ποινικής Δικονομίας κ.λπ.), του Σωφρονιστικού Κώδικα και της νομοθεσίας για τα ναρκωτικά (ν.4139/2013) και β) ρυθμίζονται λοιπά θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ειδικότερα, προβλέπονται τα εξής:

1. Καταργούνται τα καταστήματα κράτησης τύπου Γ' και η νομοθεσία που ρυθμίζει όλα τα συναφή με αυτά θέματα (οργάνωση και λειτουργία των καταστημάτων, διάκριση, διαχωρισμός και μεταχείριση κρατουμένων σε αυτά, εξωτερική και περιμετρική φύλαξη των εν λόγω καταστημάτων από την Ελληνική Αστυνομία (ΕΛ-ΑΣ) και συγκεκριμένα από τις ειδικές περιφερειακές Υπηρεσίες Εξωτερικής Ασφάλειας Καταστήματος Κράτησης τύπου Γ' κ.λπ.). Προς τούτο, προσαρμόζονται και οι σχετικές διατάξεις του Σωφρονιστικού Κώδικα. (άρθρο 1)

2. Τροποποιούνται – συμπληρώνονται ορισμένες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα (π.δ. 283/1985) και μεταξύ άλλων προβλέπονται τα εξής:

α. Επαναπροσδιορίζεται το πλαίσιο ποινικής μεταχείρισης των ανηλίκων (αύξηση κατά 2 έτη του κατώτατου ορίου ποινικής ευθύνης των ανηλίκων, περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης μόνο στην περίπτωση που η πράξη, τελούμενη από ενήλικο, επισύρει την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, κ.λπ.).

β. Επεκτείνεται η εφαρμογή των διατάξεων για την κατ' οίκον έκτιση της ποινής και σε όσους έχουν καταδικασθεί σε ποινή κάθειρξης μέχρι 10 ετή, ενώ παρέχεται η δυνατότητα στους εκτίοντες ποινή στην κατοικίας τους να λαμβάνουν άδεια εξόδου για λόγους εκπαίδευσης, εργασίας ή νοσηλείας. Καταργείται η δυνατότητα έκτισης της ποινής κατ' οίκον για καταδίκους που πάσχουν από νοσήματα με αναπηρία 80% και άνω.

γ. Επανακαθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την απέλαση αλλοδαπών, καθώς και για την παραμονή τους στους ειδικά προβλεπόμενους χώρους μέχρι την εκτέλεση της απέλασης. Ειδικότερα, προβλέπεται η υποχρέωση των αρμόδιων αρχών να προετοιμάζουν εγκαίρως την απέλαση των αλλοδαπών, η ολιγόμηνη παράταση της κράτησης από το χρόνο της υπό όρο απόλυσης ή της έκτισης της ποινής ή όταν ο αλλοδαπός παρεμποδίζει τις διαδικασίες απομάκρυνσής του, καθώς και η άμεση απόλυση των κρατούμενων στις οριζόμενες περιπτώσεις.

δ. Ορίζεται ότι ποινές, οι οποίες επιβάλλονται για συγκεκριμένα αδικήματα που έχουν διαπραχθεί από κρατούμενους εντός των καταστημάτων κράτησης κατά άλλων κρατούμενων ή υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης ή κατά τη διάρκεια άδειας, εκτίονται ολόκληρες μετά την έκτιση της ποινής που επιβλήθηκε ή που θα επιβληθεί για την πράξη για την οποία ήταν κρατούμενος ο υπαίτιος.

ε. Τίθενται ευνοϊκότερες προϋποθέσεις για την υπό όρο απόλυση καταδίκων (μείωση κατά 1 έτος του ελάχιστου ορίου για την απόλυση κρατούμενων που εκτίουν ποινή ισόβιας κάθειρξης, επέκταση διατάξεων για τον ευεργετικό υπολογισμό της ποινής και σε άλλες κατηγορίες κρατούμενων, προσμέτρηση για την ευεργετικό υπολογισμό της ποινής και του διαστήματος της νοσηλείας σε νοσηλευτικό ίδρυμα, χορήγηση της απόλυσης ανεξαρτήτως προϋποθέσεων σε κρατούμενους με συγκεκριμένες ασθένειες και ηλικιακό όριο, κ.λπ.).

στ. Προβλέπεται ποινή φυλάκισης (εάν δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης αξιόποινης πράξης), για όποιον με συνεχή σκληρή συμπεριφορά προξενεί σε τρίτο (ανεξαρτήτως ηλικίας) βλάβη σωματικής ή ψυχικής υγείας (και όχι μόνο σωματική κάκωση). **(άρθρο 2)**

3. Τροποποιούνται – συμπληρώνονται ορισμένες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (π.δ. 258/1986) και μεταξύ άλλων προβλέπονται τα εξής:

α. Καταργείται το επιβαλλόμενο σε ανηλίκους μέτρο που συνίσταται στην καταβολή ποσού μέχρι 1.000 ευρώ σε μη κερδοσκοπικό ή κοινωφελές νομικό πρόσωπο.

β. Η τοποθέτηση ανηλίκων σε ίδρυμα αγωγής, ως περιοριστικού όρου, επιβάλλεται μόνο στην περίπτωση που ο ανήλικος παραβιάζει τα λοιπά προβλεπόμενα αναμορφωτικά μέτρα.

γ. Επανακαθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την επιβολή προσωρινής κράτησης και περιοριστικών όρων. Μεταξύ άλλων, αίρονται οι απαγορεύσεις (τέλεση συγκεκριμένων κακουργημάτων) ως προς την επιβολή κατ' οίκον περιορισμού με ηλεκτρονική επιτήρηση, ενώ τίθενται ειδικές προβλέψεις για τους υπόδικους που πάσχουν από αναπηρία σε ποσοστό 50% και άνω. Για τη διακρίβωση της αναπηρίας διατάσσεται ειδική πραγματογνωμοσύνη μόνο όταν δεν υπάρχει σχετική πιστοποίηση από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ). **(άρθρο 3)**

4. Τροποποιούνται οι διατάξεις του ν.4139/2013, σχετικά με τα ναρκωτικά. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων:

α. Επαναπροσδιορίζονται θέματα, σχετικά με τη δυνατότητα παρακολούθησης, από τους προσωρινά κρατούμενους καθώς και τους καταδικασθέντες οι οποίοι το επιθυμούν, ειδικού προγράμματος απεξάρτησης εντός θεραπευτικών ή ειδικών καταστημάτων κράτησης ή καταστημάτων κράτησης ή τμημάτων αυτών όπου λειτουργεί τέτοιο πρόγραμμα.

β. Προβλέπεται η εφαρμογή των διατάξεων περί αναστολής εκτέλεσης της ποινής με την εισαγωγή σε θεραπευτικό πρόγραμμα για πράξεις που τελέστηκαν πριν από την έναρξη της θεραπευτικής προσπάθειας.

γ. Παύει να υφίσταται ο όρος της συμπλήρωσης ελάχιστου χρόνου παραμονής ενός πέμπτου (1/5) της ποινής στο κατάστημα κράτησης, για απόλυση, για όσους έχουν καταδικαστεί για εγκλήματα σε στερητική της ελευθερίας ποινή και την εκτίουν στη φυλακή, αν παρακολουθήσουν εκεί πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης.

δ. Ορίζεται ότι, σε περίπτωση που ο απολυθείς παρακολουθεί θεραπευτικό πρόγραμμα, εάν για οποιονδήποτε λόγο έχει χωρήσει βεβαίωση της χρηματικής ποινής και των εξόδων, αναστέλλεται υποχρεωτικά η λήψη κάθε δυσμενούς ατομικού μέτρου και κάθε μέτρου αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ως και κάθε τοκογονία ή προσαύξηση του βεβαιωθέντος ποσού. Σε περίπτωση δε ολοκλήρωσης του προγράμματος, μετά και την επιτυχή παρέλευση του χρόνου δοκιμασίας, τα σχετικά χρέη διαγράφονται με τον ίδιο τρόπο. Εάν η αναστολή ανακληθεί, ο εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών ενημερώνει σχετικά τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. Στην περίπτωση αυτή η αναστολή των δυσμενών ατομικών μέτρων και των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ανακαλείται και συνεχίζονται η τοκογονία ή οι προσαυξήσεις του βεβαιωθέντος ποσού.

ε. Προστίθεται στους εγκεκριμένους οργανισμούς ή φορείς θεραπείας για την υλοποίηση των δράσεων μεταχείρισης εξαρτημένων χρηστών από ναρκωτικές ουσίες και το Κέντρο Απεξάρτησης Τοξικομανών Κρατουμένων Ελαιώνα Θηβών.

(άρθρο 4)

5. Τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 17 του ν.2298/1995 όπως ισχύει και συγκεκριμένα:

α. Επανακαθορίζονται οι όροι περιορισμού και τοποθέτησης των ανηλίκων στα Ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων.

β. Ορίζεται ότι, ο χρόνος της χορηγηθείσας στους ανωτέρω, από τον Δικαστή Ανηλίκων, άδειας δοκιμασίας ή άδειας για λόγους υγείας, υπολογίζεται ως χρόνος έκτισης του οριζόμενου, κατά το άρθρο 122 παρ.1 (ιβ) του Π.Κ., αναμορφωτικού μέτρου (τοποθέτηση ανηλίκου σε κρατικό ή δημοτικό ή ιδιωτικό ίδρυμα αγωγής).

(άρθρο 5)

6. Θεσμοθετούνται έκτακτα μέτρα για την αποσυμφόρηση των Καταστημάτων Κράτησης και συγκεκριμένα, ορίζεται ότι, κρατούμενοι οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του υπό ψήφιση νόμου, εκτίουν συγκεκριμένες ποινές, απολύονται υπό τον όρο της ανάκλησης, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο το οριζόμενο, κατά περίπτωση, χρονικό διάστημα της επιβληθείσας ποινής.

- Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις εφαρμόζονται και στους καταδίκους που αποκτούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις, μετά τη δημοσίευση του υπό ψήφιση νόμου, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα.
- Όσοι απολύονται, κατά τα ανωτέρω, αν υποπέσουν σε νέα αξιόποινη πράξη κατά τα οριζόμενα, εκτίουν αθροιστικά και το υπόλοιπο της ποινής για την οποία έχουν απολυθεί υπό όρο.
- Η υπό όρον απόλυση, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του υπό ψήφιση νόμου, δεν κωλύεται από τη μη καταβολή των δικαστικών εξόδων και της χρηματικής ποινής που τυχόν επιβλήθηκε.
- Ορίζονται τα αρμόδια όργανα κάθε αμφισβήτησης ως προς την εφαρμογή των ανωτέρω προϋποθέσεων.

(άρθρο 6)

7. Περαιτέρω, εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με την μετατροπή ποινών ανεκτελεστών αποφάσεων και συγκεκριμένα, ορίζονται τα εξής:

- Ανεκτέλεστες ποινές στερητικές της ελευθερίας που δεν υπερβαίνουν τα πέντε έτη και έχουν επιβληθεί με δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες κατέστησαν αμετάκλητες πριν από τη δημοσίευση του υπό ψήφιση νόμου και δεν έχουν μετατραπεί σε χρηματικές, μετατρέπονται σε χρηματικές ποινές, ύστερα από αίτηση του καταδικασθέντος κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. Η μετατροπή αποκλείεται, αν η ποινή έχει περιληφθεί ή μπορεί να περιληφθεί σε συνολική ποινή κάθειρξης που εξακολουθεί να ισχύει.
- Μετά την υποβολή της ανωτέρω αίτησης δεν επιτρέπεται η άσκηση από τον καταδικασθέντα οποιουδήποτε τακτικού ή έκτακτου ενδίκου μέσου κατά της απόφασης που επέβαλε την κατά τα άνω ποινή ή η άσκηση αίτησης ακύρωσης της διαδικασίας ή της απόφασης.

(άρθρο 7)

8.α. Περιλαμβάνονται μεταβατικής ισχύος ρυθμίσεις, που αναφέρονται μεταξύ άλλων, στην προσωρινή κράτηση ή την απόλυση ανηλίκων, την απόλυση κρατουμένων που εκτίουν ποινή σε ειδικά καταστήματα νέων και αλλοδαπών που εκτελούν υπό δικαστική απέλαση και εμπίπτουν στις προτεινόμενες διατάξεις του υπό ψήφιση νόμου.

β. Παρέχεται η δυνατότητα καθορισμού, με κ.υ.α.:

i) του αριθμού των ωρών νυχτερινής απασχόλησης εργασίμων ημερών και νυχτερινής και ημερήσιας απασχόλησης κατά τις Κυριακές και Εξαιρέσιμες ημέρες, προς συμπλήρωση της υποχρεωτικής εβδομαδιαίας εργασίας και καθ' υπέρβαση της εβδομαδιαίας υποχρεωτικής εργασίας, για το προσωπικό που υπηρετεί εντός των Καταστημάτων Κράτησης και της Υπηρεσίας Εξωτερικής Φρούρησης αυτών, καθώς και της κατανομής αυτών, κατά το χρονικό διάστημα από 1-1-2015 έως 21-1-2015,

ii) του αριθμού των ωρών για εργασία πέραν του πενθημέρου του προαναφερόμενου προσωπικού, κατά το χρονικό διάστημα από 1-1-2015 έως 15-3-2015.

Παρατείνεται από τη λήξη της (31-12-2014) για δύο (2) ακόμα έτη, έως και την 31-12-2016, η προθεσμία της παρ.6 του άρθρου 10 του ν.δ. 3082/1954, μέχρι την οποία είναι δυνατή: α) η αίτηση για έκδοση κληρονομητηρίου, β) η εγχείριση προς τους προϊσταμένους των οικείων Δ.Ο.Υ. δήλωσης

κληρονομίας, γ) η αίτηση μεταγραφής δηλώσεων αποδοχής κληρονομίας, χωρίς την προσκόμιση βεβαίωσης του αρμόδιου Γραμματέα Πρωτοδικών, περί υπάρξεως ή μη διαθήκης. **(άρθρο 8)**

9. Ορίζεται ότι, τα αναμορφωτικά και θεραπευτικά επί ανηλίκων μέτρα, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ.1 των άρθρων 122 και 123 Π.Κ., υλοποιούνται στις υπάρχουσες δομές και σε κέντρα ανοιχτής ή ημιελεύθερης διαβίωσης, η ίδρυση και λειτουργία των οποίων ρυθμίζεται με π.δ/γμματα.

(άρθρο 9)

10. Αυξάνονται κατά πεντακόσια ογδόντα (580), συνολικά, οι θέσεις διαφόρων κλάδων και κατηγοριών του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης (35 ΠΕ, 25 ΤΕ και 520 ΔΕ). **(άρθρο 10)**

11. Τροποποιούνται οι διατάξεις του ν.δ. 1017/1971 όπως ισχύει, που αναφέρονται στα όργανα διοίκησης του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑΧΔΙΚ) και συγκεκριμένα:

α. Επανακαθορίζεται η συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου και μειώνεται κατά δύο (2), ο αριθμός των μελών αυτού (από 9 σε 7), καταργουμένων του θεσμού του Γενικού Γραμματέα του Δ.Σ. και της εκπροσώπησης του Υπουργείου Οικονομικών.

β. Προσδιορίζονται εκ νέου οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. του Ταμείου και του Προέδρου αυτού. **(άρθρο 11)**

B. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του κρατικού προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη, από τη σύσταση πεντακοσίων ογδόντα (580), συνολικά, θέσεων διαφόρων κλάδων και κατηγοριών του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης. **(άρθρο 10)** Η εν λόγω δαπάνη έχει εκτιμηθεί από το επισπεύδον Υπουργείο στο ποσό των **5.800.000 ευρώ**, περίπου για το τρέχον οικονομικό έτος και στο ποσό των **8.700.000 ευρώ** περίπου, για κάθε επόμενο έτος.

2. Δαπάνη από την ίδρυση και λειτουργία κέντρων ανοιχτής ή ημιελεύθερης διαβίωσης, η οποία εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα και από την έκδοση σχετικών π.δ/γμάτων. **(άρθρο 9)**

3. Εφάπαξ δαπάνη, από την καταβολή στο προσωπικό που υπηρετεί εντός των Καταστημάτων Κράτησης και στην Υπηρεσία Εξωτερικής Φρούρησης Καταστημάτων Κράτησης, για τα οριζόμενα χρονικά διαστήματα, αποζημίωσης για: **α)** νυχτερινή απασχόληση εργασίμων ημερών και ημερήσιας απασχόλησης και νυχτερινής κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, προς

συμπλήρωση της υποχρεωτικής εβδομαδιαίας εργασίας και καθ' υπέρβαση της εβδομαδιαίας υποχρεωτικής εργασίας, β) εργασία πέραν του πενηθμέρου.

Η εν λόγω δαπάνη εκτιμάται στο ποσό των **394.000 ευρώ**, περίπου συνολικά. (άρθρο 8 παρ.10, 11)

4. Εξοικονόμηση δαπάνης από: α) την κατάργηση των ειδικών περιφερειακών Υπηρεσιών Εξωτερικής Ασφάλειας Καταστήματος Κράτησης τύπου Γ' που έχουν συσταθεί στην ΕΛ-ΑΣ, λόγω κατάργησης του θεσμού των καταστημάτων κράτησης τύπου Γ' (άρθρο 1),

β) την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 2, 3 και 6 (ρυθμίσεις για την κατ' οίκον έκτιση ποινής, την απόλυση αλλοδαπών, την υπό όρο απόλυση καταδίκων, τον εγκλεισμό ανηλίκων κ.λπ.), το ύψος της οποίας εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

II. Επί του κρατικού προϋπολογισμού, του προϋπολογισμού του ΤΑΧΔΙΚ και των λοιπών φορέων της παρ.2 του άρθρου 4 του ν.663/1977, καθώς και του προϋπολογισμού των φορέων του άρθρου 20 του ν.4058/2012 (Μετοχικό Ταμείο Στρατού και Ταμείο Αρωγής Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων

Ενδεχόμενη αύξηση εσόδων, από τη μετατροπή σε χρηματικές των ανεκτέλεστον στερητικών της ελευθερίας ποινών, το ύψος των οποίων εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα. (άρθρο 7)

III. Επί του προϋπολογισμού του Ταμείου Χρηματοδότησης Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑΧΔΙΚ ν.π.δ.δ. μη επιχορηγούμενο από τον κρατικό προϋπολογισμό / φορέας Γενικής Κυβέρνησης)

Εξοικονόμηση δαπάνης ύψους **28.860 ευρώ** περίπου, ετησίως, από τη μείωση κατά δύο (2) των μελών του Δ.Σ. του ανωτέρω ν.π.δ.δ., εκ των οποίων ποσό ύψους **27.600 ευρώ** αφορά τις αποδοχές του Γενικού Γραμματέα του Δ.Σ. και ποσό ύψους **1.260 ευρώ** αφορά την αμοιβή του εκπροσώπου του Υπουργείου Οικονομικών ως μέλος του Δ.Σ. του Ταμείου. (άρθρο 11)

Αθήνα, 2 Απριλίου 2015



Η Γενική Διευθύντρια

Σταυρούλα Μηλιάκου